

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่จำเป็นต่อการพัฒนามนุษย์ เป็นรายบุคคล จำเป็นต่อการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะบุคคลจะพัฒนาถึงระดับใดก็ตาม จะต้องอาศัยการศึกษาเป็นพื้นฐาน จึงนับได้ว่าการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ และเป็นการศึกษาที่รัฐต้องจัดให้พลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศอย่างทั่วถึง

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน คือ ครู เพราะครูมีความสำคัญต่อการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ครูมีบทบาทสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน สามารถคงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และดำรงตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ครูจึงเป็นตัวกำหนดอันสำคัญต่อประสิทธิภาพของนักเรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2527 : 45) วิธีการที่จะช่วยให้ครูได้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ การนิเทศการศึกษา เพราะการนิเทศศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาในทุก ๆ ขั้นตอนของการบริหารตามโครงการ ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศการศึกษาภายในหน่วยงานหรือการนิเทศจากภายนอกหน่วยงาน การจัดระบบการนิเทศการศึกษาให้ดีมีคุณภาพจะช่วยให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้โรงเรียนกลุ่มโรงเรียน มีสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาการศึกษาตามจุดมุ่งหมาย นโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 45)

การนิเทศการศึกษา นั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญและทำหน้าที่นิเทศการศึกษาโดยตรง คือ ศึกษานิเทศก์ ซึ่งงานนิเทศการศึกษาคือเป็นภารกิจหลักของศึกษานิเทศก์ทุกคน และอีกทั้ง เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศการศึกษาโดยเฉพาะ ทั้งนี้เพราะเป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเพื่อปฏิบัติการณ์ิเทศการศึกษาโดยตรง ดังนั้นความสำเร็จในการจัดการนิเทศการศึกษา จึงขึ้นอยู่กับศึกษานิเทศก์เป็นอย่างมาก (สังต์ อุทรานันท์ 2529 : 39) จึงถือได้ว่าศึกษานิเทศก์ มีบทบาทและมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว รัฐจึงได้จัดให้มีศึกษานิเทศก์ขึ้น โดยเริ่มจาก กรมวิสามัญศึกษา ได้จัดอบรมศึกษานิเทศก์เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2495 ที่โรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย และตำแหน่งศึกษานิเทศก์ประจำกรมวิสามัญศึกษา จึงถูกแต่งตั้งเป็นทางราชการในปี พ.ศ. 2495 ต่อมาในปี พ.ศ. 2497 ได้จัดตั้งศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และ พ.ศ. 2500 ได้แต่งตั้งศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญประจำจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรก (ซารี มณีศรี 2525 : 54) และแต่งตั้งศึกษานิเทศก์เขต 12 เขต ในปี พ.ศ. 2503 สำหรับช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นกำลังสำคัญของจังหวัดและเขตในด้านวิชาการ (กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ 2511 : 1) ในปี พ.ศ. 2521 ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 มาใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 และได้มีพระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและโรงเรียนประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2523 จึงทำให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาไม่สอดคล้องกับหน่วยงาน และการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ดังนั้นในปี พ.ศ. 2524 จึงได้มีระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการและเนื้อหาของหลักสูตรใหม่ ตามระเบียบนี้ได้แบ่งหน่วยปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ออกเป็น 3 ระดับคือ

1. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และ กรุงเทพมหานคร
3. งานนิเทศการศึกษาสังกาานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่หลัก คือ ติดตามและประเมินผลการจัดการประถมศึกษา ซึ่งงานในหน้าที่นี้เป็นงานที่ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่หลัก คือ งานวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนและงานจัดทำแผนพัฒนา ส่วนงานรอง คือ สนับสนุนงานวิชาการแก่โรงเรียน งานร่วมมือกับหน่วยราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนประถมศึกษา และงานส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีหน้าที่หลัก คือ งานนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นความหวังของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในอันที่จะให้ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ นิเทศช่วยเหลือแนะนำและส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ และจัดทำแผนพัฒนาอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524: 1-2)

เมื่อพิจารณาบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 3 ระดับ จะเห็นว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษา โดยตรงนั้น คือ ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ส่วนศึกษานิเทศก์ระดับอื่น ๆ นั้นมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอจึงเป็นบุคคลที่จะต้องทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษา ร่วมกับคณะครู โดยตรง ดังนั้นจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524 จึงได้กำหนดคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ คือ จะต้องมียุทธศาสตร์เฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามที่ ก.ค. กำหนดและมีคุณสมบัติอื่น ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู กฎหมายว่าด้วยครู กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎ ระเบียบข้อบังคับอื่นที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และระเบียบการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. มีความรู้และทักษะในกลุ่มประสบการณ์ตามหลักสูตรประถมศึกษา หรืองานที่ต้องรับผิดชอบ

3. มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องแผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาการศึกษาฉบับปัจจุบัน

4. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย
5. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน และทำงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง
6. มีบุคลิกลักษณะดี เหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการและการบริหารการศึกษา
7. มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างแก่ครูได้
8. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษา และเจตคติที่ดีต่องานนิเทศการศึกษา
9. มีความสามารถในการทำแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524: ง,จ)

จากคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามระเบียบดังกล่าวผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์จะต้อง เป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องต่าง ๆ มีทักษะและเจตคติที่ดีต่องานนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งมีภาระหน้าที่สำคัญในการนิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ และ ร่วมกับครูในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ นอกจากจะมีลักษณะดังกล่าวแล้ว จะต้องมีความอดทน มีความรับผิดชอบ และมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ด้วย จึงจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นที่เชื่อกันว่า เจตคติมีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล และขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคลก็มีผลต่อเจตคติของบุคคลนั้นด้วย (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526: 6) ดังนั้นหากศึกษานิเทศก์มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเอง ก็ จะเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีส่วนทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่บรรลุ จุดมุ่งหมาย ในทางกลับกันหากมีเจตคติที่ไม่ดีต่ออาชีพของตนแล้ว ก็ จะเกิดความท้อแท้ ขาด แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่ความล้มเหลวในที่สุด

นอกจากนี้ อัลพอร์ท (Gordon W. Allport 1929 Edited by Martin Fishbein 1967: 8) ยังกล่าวว่า "เจตคติเป็นสภาพความพร้อมทางด้านจิตใจ ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อม เป็นทางที่จะกำหนดทิศทางและปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อ บุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง" ส่วน ฮอร์แลนด์ เออร์วิง และฮาโรลด์ (Carl I. Horland, Irving L. Janis and Harold H. Kelly 1967: 12-13)

กล่าวถึงทฤษฎีการเสริมแรงว่า "เจตคติของบุคคลเปลี่ยนได้ ถ้าความคิดเห็นของบุคคลนั้นเปลี่ยนไป และความคิดเห็นนั้นจะเปลี่ยนได้โดยประสบการณ์อันมีลักษณะเป็นการเสริมแรงทั้งการที่พอใจและไม่พอใจ" เช่นเดียวกับศึกษานิเทศก์ ถ้าหากได้รับการเอาใจ มีขวัญและกำลังใจดี ย่อมพึงพอใจและมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ๆ

ฉะนั้นพอสรุปได้ว่า เจตคติมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรต่าง ๆ อันจะทำให้เจตคติของบุคคลแตกต่างกัน และเจตคติยังสามารถพัฒนาได้หากได้รับการเอาใจใส่ที่เหมาะสม

ปัจจุบันศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งสภาพพื้นที่ปฏิบัติงาน ปริมาณงานที่ปฏิบัติ รวมทั้งกระบวนการพัฒนาศึกษานิเทศก์ภายหลังเข้าสู่ตำแหน่ง ทำให้ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จากการประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนาระบบการกำกับ ดูแล และนิเทศการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2529 ซึ่ง ดร.รุ่ง แก้วแดง รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้พูดถึงปัญหาการนิเทศการศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ไว้หลายประเด็นที่สำคัญ คือ บทบาทของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ไม่ชัดเจน มีงานมาก และบางแห่งพบว่า ครูไม่ค่อยให้การยอมรับศึกษานิเทศก์เท่าที่ควร (รายงานการประชุมระดมความคิดเห็น 2529: 14-15) และจากการสำรวจความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยสมาคมศึกษานิเทศก์ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2527 พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานมาก ทำให้เกิดการท้อแท้ ขาดขวัญและกำลังใจ (สมาคมศึกษานิเทศก์ อุดรธานี 2527) ประกอบกับในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายที่จะเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับประถมศึกษา และได้เน้นในเรื่องการนิเทศการศึกษา โดยกำหนดเป้าหมายการนิเทศการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยของการประเมินคุณภาพนักเรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และคุณสมบัติที่ต้องการทุกกลุ่มประสบการณ์ตามหลักสูตร เพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยเดิม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18
2. อัตราการเรียนของนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
3. อัตราการเลื่อนชั้นของนักเรียนทุกชั้นไม่ควรน้อยกว่าร้อยละ 90

4. นักเรียนมีสุขภาพทางกายและใจ เฉลี่ยทุกกลุ่มอายุไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
5. โรงเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและบริเวณโรงเรียนอยู่ในระดับที่พอใจ (ฉวีวรรณ กิรติกร, เอกสารประกอบการบรรยาย 2529: 3)

จากปัญหาและภารกิจของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังกล่าว อาจมีผลต่อเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเจตคติ และบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ในอันที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมจริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ดังนั้นในการที่จะพัฒนาเจตคติต่อวิชาชีพของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จะต้องทราบสภาพปัจจุบัน เกี่ยวกับเจตคติที่เขามีต่อวิชาชีพเสียก่อน จึงจะทำให้การพัฒนาเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์บรรลุจุดหมาย อนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยในเรื่อง "เจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 9" ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ อุตรดิตถ์ ขอนแก่น หนองคาย เลย และสกลนคร ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการคัดเลือก และพัฒนาเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 9 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 9
2. เพื่อหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ ในด้าน ลักษณะอาชีพ ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว และด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา ๑
2. เจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ จะศึกษาเฉพาะเจตคติที่มีต่อลักษณะอาชีพ บุคลิกภาพส่วนตัว และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เจตคติประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Component) คือ ความเชื่อ เช่น ดี หรือไม่ดี ถูกหรือผิด
 - 1.2 ด้านอารมณ์ (Affective Component) คือ ความรู้สึก ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ
 - 1.3 ด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ การแสดงออกว่าจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ

ซึ่งศึกษานิเทศก์ที่เป็นประชากรในการวิจัยมีคุณลักษณะทั้ง 3 ประการ ดังกล่าว และสามารถแสดงให้เห็นโดยการแสดงออกทางภาษา (Verbal Expression)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือความพร้อมของจิตใจ ในการที่จะตอบสนองหรือแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ ซึ่งครอบคลุมเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคลิกภาพส่วนตัว และด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

เขตการศึกษา 9 หมายถึง เขตปฏิบัติการทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย และจังหวัดสกลนคร

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ หมายถึง ระยะเวลาที่เริ่มทำหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์จนถึงปัจจุบัน

การฝึกอบรม หมายถึง การอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และเทคนิคทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ ในการคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่งหรือภายหลังการเข้าสู่ตำแหน่ง

ขนาดของอำเภอ หมายถึง การแบ่งขนาดของอำเภอออกเป็นขนาดต่าง ๆ โดยยึดตามเกณฑ์ของอัตราศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คือ

1. อำเภอขนาดใหญ่มากและใหญ่ หมายถึง อำเภอที่มีศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรับผิดชอบ จำนวน 4 คน
2. อำเภอขนาดกลาง หมายถึง อำเภอที่มีศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอรับผิดชอบ จำนวน 3 คน
3. อำเภอขนาดเล็กและเล็กมาก หมายถึง อำเภอที่มีศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 2 คน

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นศึกษานิเทศก์
2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไปในทางที่เหมาะสม
3. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 9 ในการพัฒนาเจตคติของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
4. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจหรือผู้ที่จะศึกษาวิจัยด้านนี้ในโอกาสต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย

กลุ่มประชากรได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เขตการศึกษา 9 ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย เลย และสกลนคร รวมทั้งสิ้น 264 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นมาตรวัด เจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับเจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เป็นแบบมาตรวัดเจตคติ ในลักษณะมาตราประมาณค่าแบบรวม (Summated Rating Scale) ของ เรนซิส ลิเคิร์ต (Rensis Likert)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปร ดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง การฝึกอบรม และขนาดของอำเภอ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติต่อการ เป็นศึกษานิเทศก์ในด้านลักษณะอาชีพ บุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์ไปยังกลุ่มประชากรด้วยตนเอง แล้วให้ตอบ
ส่งคืนทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ คำนวณหาค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยหาค่า
ร้อยละ และเสนอเป็นตารางจำนวน พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ วิเคราะห์ตามลำดับ
ดังนี้

2.1 วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S D.) ของคะแนนเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ในแต่ละด้าน

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ
ต่อการเป็นศึกษานิเทศก์ในแต่ละด้าน โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระทดสอบความแตกต่างโดยใช้
ค่า t-test และ F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ถ้ามีความแตกต่างกันจะ
ทดสอบความแตกต่าง โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Sheffe's S-Method)

2.3 วิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์
ด้านลักษณะอาชีพ ด้านบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ และด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดย
หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัย เสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยผู้วิจัยได้จัดลำดับ
ชั้นของการนำเสนอเป็น 5 บท ตามลำดับ ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย
และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติต่อการเป็นศึกษานิเทศก์

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือ เอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยที่ใช้ประกอบการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วย รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียด และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย